

Rapport

Datum: 30 september 2005
Rapportnummer: 2005/304

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat het college van burgemeester en wethouders van Veendam zijn beroep tegen de beslissing om hem geen kwijtschelding te verlenen van de aanslagen gemeentelijke belastingen over 2004 bij besluit van 17 december 2004 heeft afgewezen.

Beoordeling

I. Bevindingen

1. Verzoeker is eigenaar en voor een deel bewoner van een woonhuis, waarvoor de gemeente Veendam hem een aanslag gemeentelijke belastingen over 2004 van in totaal € 620 heeft opgelegd. Verzoeker diende daarop bij de gemeente Veendam een aanvraag om kwijtschelding in, met dagtekening 16 januari 2004. Ter toelichting deelde hij onder meer mee, dat zijn inkomen bestond uit een werkloosheidsuitkering van € 852,92 netto per vier weken en dat hij per maand aan zijn hypotheekverstrekker € 337,49 aan rente en € 472,68 aan aflossing verschuldigd was. Hij gaf aan dat hij alleen de rente betaalde. Er was sprake van een openstaande schuld aan de hypotheekverstrekker van € 8.062,76. Verder vermeldde hij, dat hij daarnaast nog een aantal schulden had. Op het aanvraagformulier gaf hij aan dat hij aan één niet-preferente schuldeiser € 45,87 per maand afloste. Op een bijlage, gedateerd 8 januari 2004, gaf hij een overzicht van zijn schulden en waarvoor deze waren aangegaan. Uit het overzicht bleek dat hij onder meer in 2002 en 2003 geld had geleend van een aantal privé personen, waaronder van zijn zoon. Hij had het geld onder meer geleend, zo gaf hij aan, voor de aflossing op zijn hypotheek en voor de betaling van de rente op zijn hypotheek. Verder gaf hij op het overzicht aan dat hij niets afloste. De personen van wie hij het geld had geleend hadden dit door middel van een handtekening op het overzicht bevestigd.

2. De gemeente Veendam wees het verzoek om kwijtschelding bij besluit van 22 april 2004 af, omdat verzoeker aflossingen deed aan andere schuldeisers.

Verzoeker diende vervolgens bij het college van burgemeester en wethouders een beroepschrift in, met dagtekening 25 april 2004. Daarin wees hij erop, dat zijn inkomen lager was dan een bijstandsuitkering, dat hij meer schulden had dan bezittingen en dat hij aan geen van zijn schuldeisers aflossingen deed.

3. Het college verklaarde verzoekers beroep bij besluit van 17 december 2004 ongegrond. Daarbij overwoog het college het volgende:

“...Het al of niet verlenen van kwijtschelding is afhankelijk van de inkomens- en vermogenspositie van de belastingplichtige. Daarbij wordt eerst gekeken naar de vermogenspositie. Afhankelijk van die positie wordt daarna nog de betalingscapaciteit beoordeeld.

In uw aanvraag om kwijtschelding geeft u aan dat u per maand € 337,49 aan hypotheekrente (exclusief aflossing) betaalt. Tevens blijkt uit de door u overgelegde bijlagen dat u van diverse personen geld geleend heeft voor de aflossing van onder andere uw hypotheek. Hieruit blijkt dat er sprake is van het aflossen van schulden. Uw verzoek om kwijtschelding van de Gemeentelijke Belastingen 2003 (bedoeld is: 2004; N.o.) is derhalve terecht afgewezen...”

4. Verzoeker deelde het college in zijn brief van 4 december 2004 mee, dat het college zijns inziens met zijn beslissing om zijn beroep ongegrond te verklaren de plank geheel mis sloeg, en dat hij bereid was zijn standpunt persoonlijk toe te lichten, onder verwijzing naar de beslissing van het waterschap Hunze en Aa om hem kwijtschelding te verlenen van de waterschapslasten over 2004.

Het college reageerde per brief van 3 februari 2005, met de mededeling dat na een herbeoordeling was gebleken dat zijn verzoek om kwijtschelding terecht was afgewezen en dat zijn mondelinge toelichting niet zou kunnen leiden tot een andere conclusie.

5. In reactie op de klacht deelde het college de Nationale ombudsman, onder verwijzing naar artikel 26, § 2, van de Leidraad Invordering 1990 (zie Achtergrond), onder meer mee, dat geen kwijtschelding wordt verleend indien, zoals in dit geval, meer dan € 136 per maand wordt voldaan aan andere schuldeisers.

Verder stelde het college dat verzoekers brief van 4 december 2004 was opgevat als een verzoek om een nadere inhoudelijke behandeling van het administratief beroep, en om die reden niet was aangemerkt als een klacht. Aangezien in beroep al uitspraak was gedaan, was een inhoudelijke behandeling niet meer mogelijk. In een dergelijk geval is een nadere toelichting nutteloos, zodat niet was ingegaan op verzoekers aanbod tot een mondelinge toelichting. Naar verzoekers brief van 4 december 2004 was ambtshalve onderzoek gedaan naar de feiten en omstandigheden van het geval, en geconcludeerd dat het verzoek om kwijtschelding terecht was afgewezen.

II. Beoordeling

6. Het motiveringsvereiste houdt in dat het handelen van bestuursorganen feitelijk en logisch wordt gedragen door een kenbare motivering.

7. Ingevolge de Leidraad Invordering 1990 (zie Achtergrond) wordt bij de berekening van het netto besteedbaar inkomen geen rekening gehouden met de aflossing aan andere crediteuren, gelet op het uitgangspunt dat bij het opeisen van een preferente belastingsschuld niet behoef te worden teruggetreden in het voordeel van andere crediteuren. Die aflossingen kunnen echter wel van invloed zijn op de vraag of al dan niet kwijtschelding moet worden verleend. In het geval dat er geen, of slechts een gedeeltelijke betalingscapaciteit is, en de aflossing aan andere crediteuren niet meer bedraagt dan €

136 per maand, kan in beginsel kwijtschelding worden verleend.

8. De gemeente wees het verzoek om kwijtschelding af, omdat verzoeker aflossingen deed aan andere schuldeisers. In de beslissing op verzoekers beroepschrift motiveerde het college dit door aan te geven dat verzoeker van diverse personen geld had geleend voor de aflossing van onder andere zijn hypotheek. Hieruit bleek, aldus het college, dat sprake was van het aflossen van schulden. Het college liet aan de Nationale ombudsman weten dat geen kwijtschelding wordt verleend indien, zoals in dit geval, meer dan € 136 per maand wordt voldaan aan andere schuldeisers.

9. Het college kan niet worden gevolgd in zijn standpunt dat sprake was van het aflossen van schulden aangezien verzoeker van diverse personen geld had geleend voor de aflossing van onder andere zijn hypotheek. Verzoeker had op het aanvraagformulier immers aangegeven dat hij op dat moment niets afloste op zijn hypotheek. Er was volgens verzoeker sprake van een openstaande schuld aan de hypotheeknemer van € 8.062,76. Verder gaf verzoeker op het bij zijn aanvraag gevoegde overzicht aan dat hij op dat moment niets afloste aan de personen van wie hij onder meer in 2002 en 2003 geld had geleend. De personen van wie hij geld had geleend hadden dit door middel van een handtekening op het overzicht bevestigd.

Uit de enkele mededeling van verzoeker dat hij van een aantal personen geld had geleend om onder meer zijn hypotheek af te lossen, volgt niet zonder meer dat hij de door hem geleende bedragen ook daadwerkelijk geheel of gedeeltelijk heeft aangewend voor betalingen aan zijn hypotheeknemer, laat staan voor aflossingen in 2004, en evenmin dat hij aflossingen aan andere schuldeisers zou doen. Verzoeker heeft bij herhaling en stellig weersproken dat hij aflossingen doet aan zijn schuldeisers.

Met betrekking tot verzoekers mededeling dat hij geen aflossingen doet is geen onderzoek gedaan en niet vastgesteld of, en zo ja in hoeverre, dat juist is, alsmede of die eventuele aflossingen in de weg kunnen staan aan het verlenen van kwijtschelding.

Het besluit van het college om verzoeker geen kwijtschelding te verlenen vindt derhalve onvoldoende steun in de daaraan ten grondslag liggende feiten en omstandigheden. Het college heeft daarmee gehandeld in strijd met het motiveringsvereiste.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

De voorgaande overwegingen geven aanleiding tot het doen van een aanbeveling.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Veendam is gegrond, wegens schending van het

motiveringsvereiste.

AANBEVELING

Het college van burgemeester en wethouders van Veendam wordt in overweging gegeven met betrekking tot verzoekers mededeling dat hij geen aflossingen doet alsnog een onderzoek in te stellen en het besluit tot afwijzing van verzoekers aanvraag om kwijtschelding te heroverwegen.

Onderzoek

Op 12 april 2005 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer D. te Veendam, met een klacht over een gedraging van het college van burgemeester en wethouders van Veendam.

Naar deze gedraging werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd het college verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tevens werd het college een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Veendam deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. De aan verzoeker opgelegde aanslag gemeentelijke belastingen over 2004, met dagtekening 28 februari 2004.
2. Verzoekers aanvraag om kwijtschelding van de desbetreffende aanslag, met dagtekening 16 januari 2004.
3. De beschikking tot afwijzing van verzoekers aanvraag om kwijtschelding, met dagtekening 22 april 2004.
4. Verzoeker beroepschrift tegen de afwijzing, met dagtekening 25 april 2004.

5. De beschikking van het college van burgemeester en wethouders tot afwijzing van het beroep, met dagtekening 17 december 2004.

6. Verzoekers brief met het opschrift "bezwaarschrift", ingekomen bij de gemeente Veendam op 5 januari 2005.

7. De brief van het college van 3 februari 2005 met betrekking tot een herbeoordeling van het kwijtscheldingsverzoek.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

Leidraad Invordering 1990 (zoals deze luidde tot 1 juli 2004)

“(Art. 26, § 2) Uitgaven voor huur/hypotheekrente en erfpachtcanons

21. Omdat de kwijtscheldingsnorm aansluit bij 90% van de normuitkering van de bijstand, analoog aan het regime voor de beslagwetgeving, heeft dit tot gevolg dat woonlasten die bij de toepassing van de Huursubsidiewet minimaal voor eigen rekening blijven al in de kwijtscheldingsnorm zijn verwerkt. (...) Bij de berekening van de betalingscapaciteit wordt rekening gehouden met de woonlasten die niet in de kwijtscheldingsnorm zijn verwerkt (...) tot maximaal het bedrag van de hoogste subsidiabele huur (....).

Onder (netto-) woonlasten wordt verstaan de op belastingschuldige drukkende huurprijs als bedoeld in artikel 1, onderdeel d, van de Huursubsidiewet, juncto artikel 5 van de Huursubsidiewet, dan wel hypotheekrente (niet de aflossingen op de hypotheek!) en erfpachtcanon ter zake van een door de belastingschuldige bewoonde woning voorzover deze hem voor gebruik ter beschikking staat, verminderd met de ontvangen huursubsidie en andere tegemoetkomingen in de woonlasten. Onder netto-woonlasten vallen dus ook de subsidiabele servicekosten.

(...)

(Art. 26, § 2) Betalingen aan andere schuldeisers

25. Bij de berekening van het netto-bestedbare inkomen wordt geen rekening gehouden met aflossingen op schulden die de belastingschuldige verricht aan andere schuldeisers ongeacht het doel waarvoor de schulden zijn aangegaan. Onder aflossing moet in dit verband worden verstaan de bruto-betaling, dus zowel de betaling op de hoofdsom, als de betaling op rente en kosten. Dit beginsel dat geen rekening wordt gehouden met

aflossingen aan andere schuldeisers is gebaseerd op het uitgangspunt dat de fiscus als preferent schuldeiser niet hoeft terug te treden ten voordele van andere schuldeisers aan wie substantiële bedragen worden voldaan. Een uitzondering op dit uitgangspunt geldt voor de aflossingen genoemd in lid 24 van deze paragraaf. Hoewel de aflossingen aan andere crediteuren bij de berekening van het netto-besteedbare inkomen niet in aanmerking worden genomen, kunnen die aflossingen wel van invloed zijn op de vraag of al dan niet kwijtschelding moet worden verleend. Voor de aflossing aan andere crediteuren in samenhang met de betalingscapaciteit geldt het navolgende:

- als geen betalingscapaciteit aanwezig is, wordt behoudens in de gevallen genoemd in par.1, lid 16, hiervoor, kwijtschelding verleend wanneer aan de andere crediteuren niet meer dan € 136 per maand wordt betaald;
- als geen betalingscapaciteit aanwezig is en de aflossing meer dan € 136 per maand bedraagt, wordt het verzoek om kwijtschelding in beginsel afgewezen. De ontvanger moet in dat geval de betrokken belastingschuldige eerst in de gelegenheid stellen schriftelijk een nadere toelichting te geven op het feit dat hij, ondanks het ontbreken van enige betalingscapaciteit, niettemin kans ziet aan andere schuldeisers meer dan € 136 per maand te voldoen. Slechts in zeer bijzondere omstandigheden zal de nadere toelichting van de belastingschuldige aanleiding geven tot het nemen van een beslissing die afwijkt van het hiervoor genoemde beleid. Om te voorkomen dat bij de belastingschuldige al te positieve verwachtingen worden gewekt, moet deze, als hij in de gelegenheid wordt gesteld tot het geven van een nadere toelichting, worden gewezen op het feit dat slechts in zeer bijzondere omstandigheden van het geldende beleid wordt afgeweken (...);
- als gedeeltelijke betalingscapaciteit aanwezig is en de aflossing aan andere crediteuren bedraagt minder dan € 136 per maand, moet de aanwezige gedeeltelijke betalingscapaciteit worden gebruikt ter voldoening van de openstaande schuld. Het deel van de belastingaanslag dat daarna onbetaald is gebleven, kan worden kwijtgescholden;
- als gedeeltelijke betalingscapaciteit aanwezig is en de aflossing meer dan € 136 per maand bedraagt, vindt kwijtschelding uitsluitend plaats in het kader van een schuldenregeling..."